

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep

0033 OSLO

Ved: Gaute Erichsen

Vår saksbehandler
Benvenutta Henriksen

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

Dato

OD 2012/1070 /SE/KSR/BeH/TSø

Konsekvensutredning for åpning av Barentshavet sørøst for petroleumsvirksomhet – Oljedirektoratets kommentarer

Vi viser til brev av 15. oktober 2012 med konsekvensutredning for åpning av Barentshavet sørøst for petroleumsvirksomhet. Høringsfristen til Olje og energidepartementet(OED) er 16. januar 2013.

Bakgrunn

Etter at overenskomsten med Russland om maritim avgrensning og samarbeid i Barentshavet og Polhavet trådte i kraft 7. juli 2011, startet arbeidet med en åpningsprosess for petroleumsvirksomhet i uåpnede områder i Barentshavet sør.

Før det kan åpnes for petroleumsvirksomhet i nye områder må det gjennomføres en åpningsprosess hvor en konsekvensutredning er en del av prosessen. Det er OED som er ansvarlig for at utredningen blir gjennomført, og både program og resultater av konsekvensutredningen skal ut på høring. Petroleumslovens § 3-1 gir bestemmelser for hva en slik konsekvensutredning skal inneholde. Selve beslutningen om åpning av nytt område tas av Stortinget.

En åpningsprosess har som formål å utrede det faglige grunnlaget for at Stortinget skal kunne fatte en beslutning om åpning av et område for petroleumsvirksomhet, og består av to deler:

1. Kartlegging av geologien og estimering av ressurspotensialet i området
2. Vurdering av de nærings- og miljømessige virkninger av petroleumsvirksomhet i området.

Den geologiske kartleggingen og estimering av ressurspotensialet i området (del 1) gjennomføres av Oljedirektoratet (OD). OD samlet inn seismiske data i utredningsområdet i 2011 og 2012. Informasjonen fra kartleggingen er brukt til å estimere et ressursestimert for området. Dette ressursestimert vil ferdigstilles og publiseres våren 2013.

Vurderingen av de nærings- og miljømessige virkninger av petroleumsvirksomhet i området (del 2) gjøres ved at det utarbeides en konsekvensutredning i regi av Olje- og energidepartementet. Oljedirektoratet har bistått OED i dette arbeidet. Det er denne konsekvensutredningen som er utarbeidet og nå er ute på høring.

De to delene vil, sammen med høringsuttalelsene, gi et godt beslutningsgrunnlag for Stortingets behandling av spørsmålet om åpning av området for petroleumsvirksomhet. Havområdene som omfattes av åpningsprosessen er på ca. 44 000 km², strekker seg nordover til 74° 30' N, og grenser mot russiske havområder i øst og i vest mot områder i Barentshavet som tidligere er åpnet for petroleumsvirksomhet. Utredningsområdet inngår i området for den oppdaterte forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, St. meld.nr. 10 (2010-2011). Arbeidet med konsekvensutredningen har derfor tatt utgangspunkt i den samme kunnskapen som reflekteres i forvaltningsplanarbeidet, for så å styrke og komplettere denne med studier av spesifikke temaer. Det er gjennomført totalt 23 studier for å sammenfatte kunnskap om relevante forhold og utrede mulige virkninger av petroleumsvirksomhet i havområdet.

Oljedirektoratets kommentarer

Oljedirektoratet (OD) ser det ikke som naturlig å kommentere arbeidet med konsekvensutredningen ettersom OD har bistått OED i dette arbeidet. OD har også deltatt i arbeidet med Forvaltningsplan for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, som konsekvensutredningen har tatt utgangspunkt i.

ODs kommentarer til konsekvensutredningen er derfor knyttet til behovet for å åpne nye områder for petroleumsvirksomhet generelt og behovet for åpning av Barentshavet sørøst i denne sammenhengen. Det forutsettes at en mulig framtidig petroleumaktivitet i Barentshavet sørøst skjer i henhold til Petroleumsløven og innenfor de rammene som settes av Forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten.

Produksjonen fra norsk sokkel avhenger på lang sikt bl a av at det fortsatt gjøres funn som kan bygges ut. Basert på dagens forventninger om ressursbasen, framtidig produksjon og leteaktivitet vil rundt 40 prosent av petroleumproduksjonen på norsk sokkel i 2030 komme fra funn som ennå ikke er gjort. Antall funn og størrelsen på funnene vil være avgjørende for nivået på framtidig produksjon fra Norge.

Det må jevnt over gjøres større funn enn det som er gjort de siste ti årene dersom målet er å opprettholde produksjonsnivået i en lengre periode. Selv om det nylig er gjort betydelige funn både i modent og umodent areal, er mulighetene for å gjøre store funn trolig større i deler av de uåpnede områdene enn i de som allerede er åpnet.

Det er ikke åpnet nye områder for petroleumsvirksomhet på sokkelen siden 1994. Per i dag er det fortsatt store uåpnede områder på norsk sokkel.. Kunnskapsnivå, avstander til markedene og til eksisterende infrastruktur, miljøverdier og andre brukerinteresser er imidlertid forskjellige for de ulike områdene.

Områdene som ikke er åpnet har ulike utfordringer, og tidsløpet fra en eventuell åpningsprosess til leting, funn, utbygging og produksjon vil variere. Historien på norsk sokkel viser at det tar 10-15 år fra konsesjonstildeling til produksjon (ledetid). I gjennomsnitt tar det 12 år fra et funn blir gjort til produksjonsstart. Ledetiden for gassfunn er i gjennomsnitt tre år lengre enn for oljefunn. Det er imidlertid stor variasjon i ledetiden til de ulike feltene. Balder som ble funnet i 1967 har en ledetid på 32 år fra funn til produksjonsstart, mens Ormen Lange har en ledetid på 10 år. Store felt som Ekofisk og Statfjord har en svært kort ledetid fra funn til produksjonsstart på henholdsvis 2 og 5 år.

Dette indikerer at tiden fra tildeling til produksjon i et nytt område kan være lang. En åpning av Barentshavet sørøst i 2013 vil, dersom vi tar utgangspunkt i historien, tidligst medføre oppstart av produksjon i perioden fra 2025-2030 eller senere. Basert på historien er det imidlertid grunn til å tro at det kan gå raskere dersom det gjøres store funn.

Barentshavet sørøst – en del av Barentshavet

Barentshavet, både Barentshavet nord og sør, er det området på sokkelen hvor det er størst forventninger til uoppdagede ressurser. Området har derfor potensial til å spille en viktig rolle for å opprettholde produksjonen fra norsk sokkel på sikt og samtidig sikre Norges status som betydelig og pålitelig eksportør av olje og gass.

Funn av olje og gass utenfor Hammerfestbassenget de siste årene har ført til økt optimisme i den sørlige delen av Barentshavet og det planlegges flere letebrønner i 2013 og 2014. Dette kan føre til flere funn i området.

Det er naturlig å planlegge mulig aktivitet i Barentshavet sørøst i sammenheng med Barentshavet sør. Denne planleggingen har imidlertid vært vanskelig ettersom området ikke er åpnet og at datagrunnlaget i Barentshavet sørøst har vært for dårlig til at OD har kunnet gi et ressursanslag for området. Den geologiske kartleggingen og estimering av ressurspotensialet i området som nå gjennomføres av Oljedirektoratet (OD) vil etablere et kunnskapsgrunnlag for en utforskningsstrategi som kan gi en mer helhetlig planlegging av utforskningen i hele Barentshavet.

Aktivitet på russisk side

I russisk del av Barentshavet ble seismiske undersøkelser påbegynt på 1970-tallet og resulterte i flere store funn, inklusive Shtokman og Kildinskoya.

Russiske myndigheter tildelte i desember 2011 oljeselskapet Rosneft rettighetene til å utforske størstedelen av russisk del av det tidligere omstridt område. Arealet er oppdelt i tre utvinningstillatelser for geologiske undersøkelser, leting og produksjon av petroleum.

Rosneft har inngått partnerskap med Eni for utforskning av de to sørligste områdene, og partnerskap med Statoil for det nordligste området. Den sørligste av områdene, samt delvis også den midterste, grenser mot utredningsområdet. I utvinningstillatelsene ligger det arbeidsforpliktelser på omfattende innsamling av seismikk og boring av letebrønner. Aktiviteten på russisk side av grensen, med allerede tildeling av areal, ser dermed ut til å ha kommet lengre enn på norsk side av grensen. Det kan være rasjonelt for Norge å avklare ressurs potensialet på norsk side av grensen så tidlig som mulig i forhold til kartleggingsarbeidet på russisk side

Stegvis utforskning

Det er funnet petroleumsforekomster både vest og øst for Barentshavet sørøst. Det gir grunn til å forvente at det kan finnes interessante petroleumsforekomster også i Barentshavet sørøst.

Til nå er det hverken boret letebrønner eller grunne vitenskapelige boringer i området. ODs beregninger av de uoppdagede ressursene i disse områdene vil derfor være beheftet med stor grad av usikkerhet – en lav nedside og en betydelig oppside. Størrelsen og antallet mulige funn vil også være svært usikker.

Boring av letebrønner er fortsatt den eneste måten en kan bekrefte de geologiske modellene som ligger til grunn for ressurstematene. Letebrønner vil også kunne avklare om ressursene i området er nærmere de høye enn de lave ressurstematene. Informasjon fra en brønn vil derfor kunne ha meget høy informasjonsverdi dersom den plasseres slik at den gir geologisk informasjon om de antatt viktigste bergartslagene samtidig som at denne informasjonen kan ekstrapoleres over hele eller store deler av det kartlagte området.

Gjennom en stegvis utforskning av området kan kostnadene ved å avklare ressurspotensialet begrenses, mens verdipotensialet kan være betydelig. En stegvis utforskning av området kan dermed være en robust strategi for å avklare hvor mye petroleumsressurser som er i området, hvor store verdier som kan realiseres og hvordan disse ressursene og verdiene kan realiseres i sammen med ressursene og verdiene i resten av Barentshavet.

Konklusjon

For å bidra til fortsatt høy verdiskaping fra petroleumsvirksomheten har Regjeringen et mål om å opprettholde aktivitetsnivået på et jevnt nivå. Dette krever at det stadig gjøres nye lønnsomme funn som bygges ut og settes i produksjon. Åpning av Barentshavet sørøst kan derfor være et viktig bidrag til å opprettholde produksjonen og verdiskapingen fra norsk sokkel. Åpningen kan også gi et kunnskapsgrunnlag for en utforskningsstrategi som kan gi en mer helhetlig planlegging av utforskningen i hele Barentshavet. Ettersom det er tildelt areal på russisk side av grensen kan det være rasjonelt å avklare ressurspotensialet på norsk side av grensen så tidlig som mulig.

Med hilsen

Sissel Eriksen e.f.
direktør

Kristine Raunehaug
juridisk rådgiver